

Izhaja vsak dan, izven nedelje in ponedeljka
o 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi
dopisi morajo biti poslani na pismo, ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik koncesije
Ista „Edinosti“. — Tisk: tiskarna „Edinosti“, v pisarni zadruga
omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 2-60
za pol leta 1-30

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele
številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih za-
vodov mm po 20 vln.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5—
vsaka nadaljna vrsta 2—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inšerati oddelk „Edinosti“. Naročnice
in reklamacije se pošiljajo upravi listu. Plačuje se izključno le
upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelk se nahajata v ulici Sv. Frančiška
Asiškega št. 20. — Poštnoprilnični račun št. 841.652

Obstreljevanje Soissons. - Turki zavzeli Urmijo. - Pomorska bitka v Črnem morju.

Z nemško-francoskega bojišča.

Obstreljevanje Soissons.

LYON, 6. (Kor.) »Le Nouvelliste« poro-
ča iz Soissons: Obstreljevanje Soissons se
je zopet pričelo 4. januarja. Del mesta ob
Aisni je trpel zelo in prav tako tudi novi
del na severozahodni strani mesta.

V pomoč Belgiji.

WASHINGTON 6. (Reuterjev urad). Ame-
rikanski veleposlanik v Berlinu je preje-
zagotovilo, da Nemčija ne bo delala ovir
ladjam, tudi ne angleškim in francoskim, če
dovajajo pomožna sredstva za belgijski
podporni zaklad na Nizozemsko.

Grdo postopanje Rusov v Bukovini.

DUNAJ, 6. (K.) Iz stana vojnih poroče-
valcev javljajo: Po vstopu ruskih čet v
Dolnji Vikov v Bukovini so ruski vojaki na
sramoten način postopali in so krvavo pre-
tepli domačega župnika, grško-vzročne-
ga nadškofijskega eksarha Popovici-
ja, sina romunskega generalnega vikarja in
arhimandrita dvorne svetnika Popovici-
ja, izišlega iz ene najodličnejših romun-
skih družin.

Car Nikolaj sprejel papežev predlog na izmenjavo ranjenih vojnih ujetnikov.

RIM 6. (Kor.) »Osservatore Romano« pri-
občuje brzojavko carja Nikolaja papežu, v
kateri čestita sv. očetu na plemeniti pobudi
in izjavlja, da se rad priključuje njegovemu
tako človekoljubnem predlogu, da bi se
zamenjavali za vojaško službo nesposobni
vojni ujetniki.

Vojna s Turčijo.

CARIGRAD, 6. (K.) Iz velikega glavne-
ga stana javljajo: Naše pri Somam in Ba-
širke prodirajoče čete so zasedle tudi Ur-
mijo, važno oporišče Rusov.

Po nekem brezuspešnem pomorskem
boju, ki se je vršil včeraj med ruskim in
otomanskim brodom, je rusko brodom-
je potopilo neko italijansko trgovsko la-
djo, dasi je ta pokazala svoje nacionalne
barve.

CARIGRAD, 6. (K.) V nekem razglasu,
ki ga veliki glavni stan objavlja v listih,
se sporoča, da bo vsaka oseba, pri kate-
ri bi se, ko zapuša Turčijo, našla pisma
ali notice, vsebujoče podatke o gibanjih
turške armade in brodom, kakor tudi ose-
be, ki so to pisale na papir, postavljene
pred vojno sodišče radi špijonaže.

Vest o umoru Džemal paše neresnična.

CARIGRAD, 7. (K.) »Agence Tel. Ottom
Mylli« je pooblaščen za formalno dementi-
ranje v inozemstvu razširjene vesti, da je
bil Džemal paša umorjen.

List »Politiken« o pravici nevtralnih do kupčije.

KOPENHAGEN, 5. (Kor.) List »Politi-
ken« izvaja v svojem uvodniku: Glede
pravice nevtralnih do kupčije vladajo tu
napačni nazor, katere izpodbujajo zmoti-
ljivi, nemški vsopisja članki tukajšnjega
lokalnega časopisa.

Temu nasproti je treba pibiti, da ima
vsaka nevtralna država pravico kupčevati
s komur, kamor in s čimer hoče. No-
bena vojskujoča se država nima pravice
vmešavati se. V slučaju svetovne vojne
mora nevtralna država štiti edino intere-
se lastne države. Izdaje prepovedi gle-
de izvoza samo v interesu prehrane las-
nih prebivalcev a ne iz obzira na želje vo-
jskujočih se držav.

Torej so ugovori Angleške, ki hoče
prepovedati izvoz kakega blaga na Nem-
ško nasproti trgovcu v nevtralni državi
popolnoma ničev. Tak kupec ali nevtral-
na vlada nista obvezana, da bi se držala
kakršnihkoli obveznosti nasproti kakšni vo-
jskujoči se državi. Dokler nevtralna vlada
sama ne poseže v trgovino v prilog kake
vojskujoče se države, toliko časa dežela
ostane nevtralna.

Angleška ne bo ovirala izvoza bakra na
italijanskih ladjah v italijanska pristanišča.

WASHINGTON, 5. (Kor.) Kakor se
razglašalo, se je tukaj zatrdilo, da Angleška
ne bo ovirala izvoza bakra v Italijo pod
pogojem, da se baker vozi na italijan-
skih ladjah in v italijanska pristanišča.

Slične odredbe da se določi tudi glede
izvoza na Švedsko in Holandsko.

Izvoz volne, kož in usnja iz Avstralije.

MELBOURNE 6. (Reuterjevo poročilo).
Vlada dovoljuje sedaj izvoz volne, kož in
ovčjega usnja na Francosko s francoskimi
ali angleškimi ladjami. Izvoz volne in volne
„merino“ v Zedinjene države severoame-
riške je tudi dovoljen pod pogojem garan-
cije, da se ne bo zopet izvažalo.

Nemški letalci nad zalivom Luderitz.

KAPSTADT 5. (Kor.) Dva nemška le-
talca sta se pojavila nad angleškim tabori-
ščem pri zalivu Luderitz in sta vrgla
par bomb.

Homatije v Albaniji.

RIM, 6. (Kor.) »Giornale d'Italia« poro-
ča iz Valone 5. t. m.: Naši izkrcani vojaki
nadalujejo zasedanje za obrambo najvaž-
nejših položajev v Valoni. Več oseb, ki so
bile v zaporu brez predloženega procesa in
ne da bi bile storile kako hudodelstvo, je
bilo izpuščenih. Uprava in varnostna služ-
ba v mestu funkcionirata redno.

Položaj v Draču postaja vedno resnejši.
O usodi Esad paše prihajajo vznemirljive
vesti. Baje je v nevarnosti, da ga obkrožijo
in da pade v pest vstašem.

V Beratu so brez predloženega boja na
vladnem poslopu zamenili albansko za-
stavo s turško in sestavili od Esad paše
neodvisno vlado.

Transportni promet preko Dedegača.

SOFIJA 5. (Poročilo Ag. Tel. Bulg.) Na
podlagi vladne naredbre se bo odslej pošiljalo
blago v dedegaško pristanišče v svrhu od-
preme preko Bolgarske. Blago mora biti
opremljeno s spremnicami, ki na primeren
način označujejo, kam je blago v resnici
namenjeno.

Revolucija v Mehiki.

VERACRUZ, 6. (Reuterjevo poročilo).
Pristaši generala Caranze so zavzeli Pueblo
in zadali težke izgube četam generala Ville.

Dunajska občina za enotne najvišje cene
žitu in moki.

DUNAJ 6. (Kor.) Dunajska občina je v
nekem razglasu, izišlem v uradnem listu
dunajskega mesta z dne 29. decembra
1914, zahtevala, da naj bi se najvišje cene
žitu in moki za celo monarhijo enotno do-
ločile.

Vlada, ki je to iniciativo do dobrega
proučila že v začetku decembra, ko je bila
od mestnega sveta prvič podana, se ni
mogla odločiti za to modaliteto. Tako po-
stopanje bi namreč ne olajšalo preskrbe
z žitom in moko, temveč v največjem delu
avstrijske države malodane onemogočile.

Dasiravno so v več komitatih določile
najvišje cene bistveno drugače kot v po-
štev vzetih avstrijskih kronovinah, je že
sedaj preskrbljevanje v istih zelo otežko-
čeno. Ako bi bile v celi državi enake naj-
višje cene, bi bile težkoče nepremagljive,
ker bi ne bilo možno trpeti voznih stroš-
kov iz produkcijskih dobavnih krajev. Pre-
ostaja samo izhod, da se enotne najvišje
cene postavijo tako visoko, da prekose
sedanje najvišje cene. Kajti samo potem
bi se trgovalo z žitom v produkcijskih po-
krajinah izpod najvišje cene in na ta način
bi bilo mogoče prodajati žito v one kraje,
kjer bi bila potreba. Sistem enotnih naj-
višjih cen bi imel zato znatno podraženje
za posledico, ne da bi s tem mogel gotovo
sam zadostiti preskrbi.

Treba je imeti pred očmi, da določanje
najvišjih cen pomeni za veletrgovino od-
redbo, ki globoko sega v obstoječi gospo-
darski sistem. Ničče bi torej ne mogel
pričakovati, da bi se te najvišje cene la-
hko upeljale brez motenja, ki bi bilo pri-

nas ravno tako neizogibno kot na Nem-
škem. Trgovini je sedaj treba prehodne
dobe, dokler se popolnoma ne prilagodi
temeljnim predprugačnim odnosom. Raz-
ven tega so vsled novih preskrbovalnih
predpisov tehniški in komercialni pogoji
mlinarstva zelo dalekosežno premaknjeni.
Omejitev na malenkostno vrsto moka in pa
obveznost glede primere drugih vrst žita,
tudi povzročajo prehodno dobo, dokler
bodo mlino zopet mogli na normalen na-
čin zadostiti zahtevam konsuma.

Želeti bi bilo, da imajo te momente pred
očmi vsi poklicani faktorji prebivalstva in
da bi s tem vplivali pomirljivo in pa po-
jašnjevalje.

Kar se dostaje visokosti najvišjih cen,
se gotovo ni dosegla brez izjeme povsod
navadnim dobavnim razmeram odgovar-
jajoča ista najvišja cena v Avstriji in na
Ogrskem. Kak drug sistem najvišjih cen
ni bil v Avstriji mogoč, ker se je na Ogr-
skem, ki lahko v tem vprašanju postopa
samostojno in ki tvori za Avstrijo zdato
dobavno deželo, sklenilo, da komitati do-
ločijo najvišjo ceno. Sedaj nastali preskrbi
se odpmore po pregledanju ogrskih naj-
višjih cen.

V tem pogledu je prišlo že pred več ča-
som do razgovora med obema vladama,
kjer je ogrska vlada lojalno zagotovila, da
se bo na avstrijski konsum jemalo ozir.

Odlikovanja neaktivnih oficirjev.

DUNAJ 6. (Kor.) Armadni naredbeni
list objavlja sledeče Najvišje lastnoročno
pismo:

»Vsled izvrstnega zadržanja neaktivnih
oficirjev v sedanjih vojni zaukazujem, da se
morajo onim neaktivnim oficirjem (vojaš-
kim, mornariškim in domobranskim du-
hovnikom in uradnikom), ki so bili dne 2.
decembra 1908 že imenovani za oficirje,
podeliti vojaški jubilejni križec. — Dunaj,
31. decembra 1914. — Franc Jožef m. p.

Grof Josip Wallis.

TEPLITZ, 6. (Kor.) Včeraj je umrl tu
bivši deželni poslanec, grof Josip Wallis.

Angleška samozavest.

Iz Rima javljajo: Italijanski kapitan Ci-
polla pošilja iz Edinburga v Škotski intere-
santno poročilo o militarnem položaju
Anglije. Pisec naglašajo, da se nikdo na An-
gleškem ne oslanja na sodelovanje zavez-
nikov; nasprotno: Angleži da smatrajo to
vojno kot pravo in izrazito angleško voj-
no. »Anglija ima — pravi Cipolla — tri or-
ganizirane vojske: prvo pod generalom
Frenchom na Francoskem, drugo tako-
zvano teritorialno vojsko, ki bržkone nikar-
da ne zapusti britanskih otokov, tretjo ta-
kozvano Kitchenerjevo vojsko, ki je An-
glija prisloja odločitev proti Nemčiji.

Vojska Frenchova šteje danes — pra-
vi Cipolla — okoli 300.000 mož, a njene
izgube se nadomeščajo s kolonialnimi čet-
mi. Pravi angleški kontingenti stopajo
večinoma v Kitchenerjevo armado, ki bi
imela obsežati dvajset zborov, ali je za
sedaj glede števila še daleč od milijona
mož. Sicer pa sta žilavost pri izobrazbi
in skrb za izvežbanost specijelnih vrst
oborožene sile res čudežna. Prilčno lah-
ko gre izpod rok, da se iz sportnih šol nar-
da vzgaja pehotne čete, kako težko pa je
ustvarjati skoro iz ničesar mnogoštevilno
topničarstvo in konjenišvo. Za to vrst
vojske so vzeli iz bojnih vrst, ki stoje na
Francoskem, po enega po vsake četvorice
oficirjev in ustvarili so poleg tega subal-
ternih častnikov s izobrazbo treh tednov
in malim oficirskim izpitom. V velikih, pa
tudi malih mestih Anglije vse vrvi od čet.
Denar, ki ga sipljejo iz polnih pesti, je
potrojl nadalje produkcijo arzenalov (to-
varno orožja) Anglije, Francije in Amerike.
Tako že prihaja material od vseh strani,
čepjav respektivni četni oddelki niti še ne
obstaj. Vrh tega prihaja iz angleških
ladjedelnice ena oklopljena križarka za dru-
go, tako, da bo angleška mornarica — pra-
vi Cipolla nadalje — imela v teku leta dni
naravnost fantastično veličino. Angleži da
govore enostavno: »Niti Francija, ki smo

jo mi rešili, niti Rusija, ki jej ne zaupa-
mo, ne bo mogla izpremeniti poteka na-
še vojne. Čim bo Kitchenerjeva armada
gotova, bodo tudi naši drednoti dovolj šte-
vilni, da bodo spremljali transporte naših
čet v Hamburg, Bremen in Kiel, da jih bo-
do varovali in da se bodo borili proti po-
slednjemu orožju, ki je Nemčija v potrebi
proti zaveznikom: proti njeni mornarici.

Kakor vidimo, se Angleži kažejo kaj —
samosvestne. Drugo vprašanje pa je, je-li
to bahanje in v koliko v soglasju — z re-
alnostjo. Bomo že videli.

Sličice iz vojne.

Pretrseljiva osmrtnica. Rodbina Stanzi
v Karlovcu je izdala to-le osmrtnico: Ža-
lostnim srcem javljam tem potom vsem
svojim prijateljem in znancem, da sta naša
ljubljenca sina Dragutin in Julij dne 30. no-
vembra oziroma 6. decembra padla na Ja-
godini in pri Kulištu v Srbiji in da sta za
sedaj tam zakopana. Naša ljubljenca sina sta
bila dobra in hvaležna otroka, plemenitega
značaja, dobra in zvesta tovariša. Njiju smrt
pomenja za nas dosmrtno žalost in trajno
bol. Strašno so žrtve, ki jih je Vsemožni
zahteval od vas in neozdravljive so rane, ki
nam jih je zadala usoda.

Pogumne francoske žene. Neki indijski
oficir opisuje v nekem pismu, ki so ga ob-
javile londonske »Times«, zanimivo sliko
o francoskih strelskih jarkih in pripove-
duje vse mogoče stvari o Francozih. »Pri-
šli smo,« piše oficir, »po dolgem pohodu
v megli v X... in se vsled strašno blat-
nih cest gotovo nismo nahajali v bogve
kako imenitnem stanju, morda sposobni
za salone. Mnogokrat smo padli v luknje,
ki so jih napravile sovražne granate in so
bile pokrite z blatno skorjo, tako da jih
ni bilo mogoče opaziti. Toda ko smo do-
speli v strelske jarko, smo imeli vendar
priliko, da smo se očistili vsaj za najskraj-
nejšo silo. Naš voditelj nas je namreč za-
peljal v neki strelski jarek, ki je bil skoraj
poln vode. Ko smo prispeli k naši četi,
je nastala strašna zmešnjava, kajti nobe-
den ni mogel razumeti drugega. Tudi so
bili francoski strelski jarki tako zaviti, da
se celo čete, ki so bile v njih že skoro dva
mesece, še niso spoznale v njih, kaj šele
mi, ki smo došli na novo. Tudi jaz sem
zašel in izgubil pri tem polovico moštva.

Trajalo je precej časa, predno sem spr-
vil zopet vse skupaj. Pripadali smo k fran-
coski teritorialni armadi, ki je razdeljena
čisto drugače kakor naša. Mi pošljemo v
bojno linijo celo stotnijo in tudi naše re-
zerve tvorijo cele stotnije, toda pri njih
ima vsaka stotnija en del v bojni liniji in
ima svojo rezervno. Da francoske kmetice
ne poznajo strahu, o tem smo se zamogli
prepričati v V... kjer smo se nahajali
nekaj časa. Cesta je vodila paralelno mi-
mo naših jarkov. 600 metrov zadaj so se
nahajale kmečke hiše. Nemci so obisali
okolico s šrapneli in razstrelili vse hiše.
Toda to kmetič ni motilo niti najmanj. Če
se je podrla njih lastna hiša, so šle v so-
sednjo še nepokvarjeno in prišle po se-
podnjo nazaj, da so pomolze krave. Podnevi
so jih pa odgnali na pašo, kakor da se ne
bi čisto nič zgodilo. Faktum je, da smo
moralni kmetice pogostoma s silo izgnati
iz ogroženih krajev.

Slike iz Srbije. Zagrebška »Hrvatska«
prinaša: O priliki božičnih praznikov so
nekateri v Zagrebu se mudeči častniki
pripovedovali zanimive dogodbe, svoja o-
pažanja in razmotrivanja iz Srbije. Neki
oficir je pripovedoval: Naravnost neopisne
težkoče so delala našim armadam srbska
neprehodna pota, o katerih človek, ki je
navajen hoditi po lepih cestah in ulicah,
ne more imeti niti najmanjšega pojma.
Prodirati po potih, na katerih leži vsled
silnega deževja in poplav blato kar na
meter debelo, je naravnost nemogoče. Na
stotine težkih vozov je zagazilo v blato
in jih na noben način ni bilo mogoče spr-
aviti naprej. Mislim, da je s tem položaj
vsakemu dovolj jasn. Toda ne samo, da
je nemogoče po takih potih prodirati s
težkimi vozovi, tudi lahki vozovi so na-

vadno obtičali v blatu. Grozno je bilo gle-
dati konje in vole, ki so se pogrezili v
blatu tako globoko, da se niso mogli pre-
makniti. Vsak napor, da se jih spravi iz
tega nerodnega položaja, je bil zaman. Da
jih rešimo trpljenja, ni bilo druge pomoči,
kakor da smo jih kar postreljali. Če si je
kak voznik skušal s postranskimi stezami
skrajšati pot, tega je sigurno doletela e-
naka usoda.

Naše prodiranje je silno otežkočevala
tudi velika prebrisnost in lokavost srbs-
kih vojakov in vojskovodij. Da nam de-
lajo neprimere v vsakem pogledu, pri vsa-
kem koraku, so odvedli iz vasi, iz katerih
so se morali umakniti, s seboj vse domače
prebivalstvo, da ja nihče ne bi mogel ni-
česar izdati. Pri našem prodiranju smo na
takih neprehodnih potih srečali na stotine
in tisoče beguncev.

Stept Rus. O nekem pretresljivem do-
godku poroča pismo pred kratkim na bo-
jišču padlega poročnika Ehrenreicha, ki je
bil po poklicu igralec, igralcem brnskega
mestnega gledališča. Ehrenreich je dobil
ukaz, da zažge neko skupino hiš ob Sanu
v Galiciji. Na petih mestih je bila vas za-
žgana, pravi pismo, in potem smo stekli
v svoje pozicije. Skoro brez sapa smo pri-
speli na mesto. Ni mi bilo treba ničesar
poročati, kajti že dejstvo samo je dokazo-
valo, da je bila zaukazana naloga izvr-
šena. Tu se nam je pričela iz ognjenega
morja bližati visoka postava. Spoznali
smo takoj, da imamo opraviti z Rusom.
Klicali smo in ga pozivljali, naj obstane.
Toda on ni obstal, ampak je šel vedno po-
časni naprej, visoko vzravnal in migajoč z
roko, kakor tolažeče. Kaj storiti? Ali je
blazen, ali se hoče vdati? Ko se je pribli-
žal na 30 korakov, je obstal in se ni več
gani. Stal je, kakor da bi bil izklesan iz
kamna. Moj sosed je hotel streljati. V zad-
njem trenutku sem ga še zadržal. Jasno
mi je bilo, da z Rusom ni vse v redu. Po-
zval sem dva moža, naj gresta ponj. Šla
sta k njemu in ga privedla v našo pozicijo.
Revež je bil slep. Krogla, ki ga je zadela
ob strani, mu je izklopala obe oči. Poza-
bili so nanj v vasi in ko je zašlislak pra-
sketaenje ognja, se je instinktivno odstra-
nil iz vasi. Čudno, da ni čisto nič tožil o
kakih bolečinah. Obvezali smo ga skrbno,
mu dali jesti, piti in kaditi in smo ga nato
ob svitu žepne svetilke natančneje opa-
zovali. Bil je zelo inteligentne poteze, pribli-
žno 35 let star, in je imel zakonski pr-
stan. Vprašal sem ga, kako se piše, a ni-
sem dobil nobenega odgovora. Zato sem
ponovil svoje vprašanje v francoskem je-
ziku. Zasmehljaj se je in mi takoj odgo-
voril. Neprestano mi je pripovedoval vse
mogoče stvari v najčistejši francoščini.
Rekel je, da je poročen in da je pustil do-
ma ženo in štiri otroke v nedoletni sta-
rosti in da je trgovec z dragulji v Seva-
stopolu. Ko so prišli naši sanitetci, smo
jim ga takoj izročili in se poslovili od
njega.

Neki vo-
jak pripoveduje v »Grunewalder Echo«:
Včeraj, dne 24. decembra je močno sne-
žilo. Danes je slabo vreme, toda kljub te-
mu prijetno življenje, kar je najbolj raz-
vidno iz sledeče male, toda faktično res-
nične, četudi skoro neverjetne prigodbice:
Razbili smo na nekem kraju francosko
pozicijo in se tamkaj zabarikadirali. V
razdalji šest metrov se nahaja sedaj tam-
kaj po ena nemška in francoska dvojna
straža. Včeraj sem imel opraviti v bližini.
Tu me zaprosi neki podčastnik, naj za-
pišem na neki listič par francoskih besed,
ker ga hoče vreči k Francozom. Seveda
sem takoj ugodil prošnji, ker je tudi mene
nočno zanimalo, kako se razvije stvar.
Uspeh je bil ta: slišali smo prav dobro,
kako je nekdo čital listek. Nato sem jim
zaklical in jim stavil par francoskih vpra-
šanj. Neki Francoz je odgovarjal in vpra-
šal potem, če pojdemo morda za božič do-
mov i. t. d. Nato me je nenadoma pokli-
cal nekdo v nemškem jeziku in me vpra-
šal, odkod prihajam. Tekom nadaljnega
pogovora mi je pripovedoval, da je nad-
učitelj, da je bil vojak v I. svetovni vojni

kjer je poučeval v jeziki in da je učil tudi na realni v Steglitzu. Poznal je dobro tudi gimnazijo v Grunewaldtu in našega tamkajšnjega Francoza Deschampsja, ki me je več let poučeval v francoskem jeziku. Rekel mi je, da naj pri vas vprašam, če morda v Steglitzu še pozna nadučitelja Perigarda. Vrgel nam je nato zabojo tobaka, mi pa njim čokolado. Hotel je priti ob eni popoldne zopet na razgovor, toda jaz sem ga s svojim podoficirjem pričakoval zastojni in tako se nisem mogel iznebiti nemških listov, ki sem mu jih nameraval vreči. Cela stvar je bila zelo nedolžna in ne smete biti radi tega v strahu. Našemu majorju sem pravkar poročal o zanimivem dogodku. Tekom opisanega, približno eno uro trajajočega razgovora se je naš strelski jarek napolnil z velikim številom radovednežev, ki so z napetostjo poslušali razgovor. Sicer sem prišel ob neki priliki tekom razgovora tudi z našim cesarjem, toda francoski prijatelj je napravil neko opazko, ki je nisem dobro razumel in je nato hitro pristavil: »Pustimo raje politiko v miru!«

Razne politične vesti.

Reakcija na novoletni govor grofa Tisza. Zabeležili smo že na tem mestu, kako ostro je dunajska socialnodemokratska „Arbeiter Zeitung“ zavrnila izvajanje grofa Tisza v njega novoletnem govoru, ki so kulminirale v zaključku: da bo po vojni „narod“ nagradil in kaznoval, a narod so... Madjari. Drugače tisti takozvani — ne v čast krščanskemu imenu — krščanski socialci. Kakor so se v vsem izneverili svojemu programu in svojim prvotnim principom, razlogom, iz katerih je nastala njihova stranka in ki so jej dajali pravico do eksistence, istotako je njihovo glasilo „Reichs-post“ proslavila napoved grofa Tisza, da bo po vojni njegov „narod“ nagradil in kaznoval. No, zdi se, da vendar niso vsi pristajali na nacistično-krščanske stranke tako bastardiirani kakor so oni na Dunaju. Tako je na pr. graško glasilo „Gruzer Volksblatt“ ostro nastopilo ne le proti grofu Tiszi in njegovemu govoru, ampak tudi proti „Reichs-postu“, ki je ta govor hvalilo. Graški list piše: „Tisze novoletni govor se dotika vprašanj za katerih razpravljanje nedostaja sedaj časa in tudi miru, in sicer razpravlja o njih na tako močan in avtoritativen način, da se vsi oni, ki se nečije pokloniti pred njegovim državnopravnim Geslerjevim klobukom, odganjajo in so naravnost izzvani k jakemu protestu. Edinstvo v monarhiji, mir in skupno delovanje vseh narodov: je brez dvoma muzika bodočnosti. Ali melodijete muzike si ne damo diktirati od grofa Tisze. Istotako sna ne prepiča, da je patriotizem ogrskih narodnosti le zato tako sijajno prestopal težko izkušnjo, ker se je državnopravno razmerje med Avstrijo in Ogrsko dobro obneslo. Je ljudi, ki so marveč tega mnenja, da se narod niso radi dualizma, marveč vkljub njemu zbrali okoli cesarjevega prestola in njegove armade ter da se bodo morale izvesti državnopravne izpremembe, da se po vojni zagotovijo naši monarhiji tudi notranji mir! Dvomimo pa zelo, da bi se ta mir dosegel, ako nejasne razmere, ki so jih ustvarili zakoni iz leta 1867. med nami in Ogrsko, in ki jih je ustvarila nagodba iz l. 1868. med Ogrsko in Hrvaško, ostanejo še nadalje neizpremenjene, in ako bo madjarska narodna država nemadjarjskim narodom še nadalje odrekala ravnopravnost. V svojo žurnalistično dolžnost si štejemo, da to izrecno poudarjamo, posebno še zato, ker neki dunajski list smatra novoletni govor ogrskega ministrskega predsednika kot razodetega rešila in odrešenja, in ker ne mislimo, da novoletni govori prenašajo samo hvale in ne tudi resnih kritik.

Pa tudi listi drugih nemških strank so več ali manj zavrnilo Tiszo. »Zeit« ga graja, ker je posegel v razne politične probleme ravno sedaj, ko mu druge stranke ne morejo odgovoriti. Moglo bi se n. pr. trditi, da je vojna moč monarhije le malo splojena z vprašanjem dualizma in mogli bi reči grofu Tiszi, da si ustvarja sodbje, ki se bodo mogle izreči na zvršetku, ne pa sredi vojne. Njegov novoletni govor je bil polemika proti politikom in strankam, ki mu, tudi če bi hotele, ne morejo odgovoriti.

Celo »Neue Freie Presse«, ta večna zaščitnica in braniteljica madjarske hegemonije na Ogrskem, ni mogla drugače, nego da je izrekla besedo rahle graje na madjarsko addresso. Najprej obžaluje, da nimamo parlamenta, (odgovoril je bil s cesarskim reskriptom) in da v teh usodopolnih časih govori samo druga polovica monarhije. Sicer odobruje tenor Tiszinega govora, ali ne more umeti, čemu se že vdru-gič obrača proti minulosti, ki je že davno umrla, čemu kliče stara centralista Schmer-

linga in Bacha iz grobov, da noče govoriti o nevarnosti centralizma? Odgovoriti mu moremo, kakor v grški anekdoti: Čemu hvališ Herakla, saj ga nikdo ne graja...! »Neue Freie Presse« zaključuje: »Ako nam bo usojeno — o čemer smo uverjeni vsi — da dovršimo vojno s povolnim uspehom, potem bodi mir na zunaj, mir na znotraj!« — Vse lepo, ali malce želi? Samo vprašanje je, na kaki podlagi prepovedno rečeno. Mir — kdo si ga ne gi si kdo misli mir, ako naj bo res — mir?! Tu je bil pa grof Tisza že hvalevrednejši, ker odkrijeje ni mogel povedati. Povedal je, kako si on misli mir po vojni: na podlagi madjarske hegemonije, ki bi delila milosti pokornim otrokom. Ali ne misli morda tudi »Neue Freie Presse« na neko drugo hegemonijo, s katere mize bi padale za druge le — mrvice?! Takega miru — to treba že odkrito povedati — nečemo ravno zato, ker bi ne zagotovil tistega resničnega miru, ki more izhajati edino le iz zadovoljnosti vseh, ki jo pa more zopet dati edino le enako pravo za vse!

Vojska in menihi na Sv. Bernardu. Tudi na gorski višavi Sv. Bernarda se zasledujejo sledi vojske. Pojavljajo se seveda v mirnih podobah: dojel je oddelek švicarskih vojakov, da straži mejo. »Leipziger Neueste Nachrichten« opisujejo delovanje v zasneženih gorah po nekem pismu tako-le: Znano ti je, kako gostoljubni da so menihi. Prvi svoj smoter jim je pa lastno delo, priznati se mora, da se mora obdruževati, kar store. Preskrbujejo celo svoje veliko gospodinjstvo, perilo in kuhinjo, hišo, vzgajajo pse, prepisujejo knjige, izdelujejo rezbarije in svete podobe, obiskujejo tolažec in preskrbujejo gorske kočje v svoji bližnji in daljni okolici. Delo v gospodinjstvu je razdeljeno le na nekatere posameznike. Njih delokrog je zelo obsežen. Menihi so večinoma Švicarji, Savojski, a zastopane so med njimi tudi druge narodnosti. Poleg vzgoje bernhardincev so znani menihi najbolj po svoji samaritanski službi nad tistimi, ki se izgube v gorah. Za nje in za planince, ki jih obiskujejo, je na razpolago za eno noč zelo dobro ležišče. Seveda sta obe hiši, za goste in za menihe, ločeni. V hospicu se nahaja bogati samostanski kinč, čudovito stara zbirka knjig in muzej, ki spominja na zgodovino samostana, na Napoleona in na druge znamenite goste samostana. Eno do dve uri na dan zapuste menihi hospice, na katerega so sicer navezani. Pozimi seveda se podajo menihi in novinci s smučači, ki jih sami izdelujejo, v gore, kjer iščejo take, ki se izgube. Igrajo harmonijo, gosli in piano. Razmerje med menihi in vojaki je zelo prijetno. Pomagajo jim, če le morejo, okrepčujejo jih z milimi besedami in z vinom. Čisto nič se pa ne zanimajo za vojaške stvari same kot take. Ob slabem vremenu zapro goro in prepovedo tudi vojakom hojo po nevarnih potih. Tudi malih zabav se skupno z vojaki udeležujejo.

Omsk in Tomsk. — Sibirski mesta so dostikrat imenovana v pismih ruskih ujetnikov, ker sem odpeljujejo avstrijske ujetnike. Omsk leži ob reki Irtyš pri izlivu reke Omy in na odbočnici sibirskih železnic. Omsk ima na 70.000 prebivalcev, tehniko, 6 gimnazij in druge šole. V mestu je lep muzej, mnogo cerkev in čez 40 tovarnen. Trgovina je cvetoča. V nekdanji trdnjavi je bil svoječasno zaprt tudi slavni ruski romanopisec Dostojevski: V okolici bivajo nomadski Kirgizi. — Tomsk je največje in najbogatejše sibirsko mesto. Leži ob reki Tomja in ima danes skoro 100.000 prebivalcev, med katerimi je 500 izgnancev. V mestu je vseučilišče, tehnika, srednje šole, dekliška gimnazija, javne knjižnice, znanstvena in umetniška društva. Tovaren je okoli 250. Mesto ima električno razsvetljavo, cestno železnico, telefon in gledališča. Olavna ulica ima čisto velikomestni značaj. Čeprav ne leži Tomsk ob sibirski železnici, temveč je ž njeno le spojen s 85 km dolgo mestno železnico, je vendar Tomsk sedež ravnateljstva sibirskih železnic, kar pomenja armado 4000 železniških uradnikov. Okolica Tomska je zelo gozdната in v mesto samo segajo gozdovi, ki tvorijo v mestu lepe parkje.

Domache vesti.

Slovenski jubilej v Trstu. Pod tem naslovom se spominjajo petindvajsetice našega glavnega urednika Maksa Cotiča tudi

češki „Narodni Listy“, ki dostavljajo poročilo o proslavi jubilarja po zastopnikih tržaškega Slovenstva še sledeče:

„Obenem s tržaškimi Slovenci želimo tudi mi zasluznemu tovarišu Cotiču, da bi mogel še dolgo z najboljšim uspehom delovati v korist bratskega naroda slovenskega v najlužnejši pokrajini v častno napredni in slovanski smeri, ki mu zagotavlja priznanje ne samo v naprednih krogih slovenskih, temveč tudi v širših slovanskih krogih.“

Naš novoletni članek ponatiskujejo v daljših ali krajših izvlečkih razni slovanski listi, posebno pa češki. Tako so „Narodni Listy“ v svoji 5. letošnji številki priobčili izčrpen izvleček omenjenega članka, zlasti poudarjajoč našo željo, naj bi novo leto prineslo pravično rešitev narodnega vprašanja v Avstriji.

Potres. Seismični instrumenti tržaškega c. kr. pomorskega observatorija so včeraj ponoči zabeležili močan potres, čigar središče je moralo biti oddaljeno od Trsta kakih 9000 kilometrov. Začetek potresa je bil ob 12. uri 38 min. 52 sek. ponoči, največje talno gibanje 0.06 mm ob 12. uri 50 min. 37 sek. Konec potresa je bil ob 2.15 zjutraj.

Znižana voznilna in svrhu obiska bolnih in ranjenih vojakov. Opozarja se, da sezname, ki svojem obolelih ali ranjenih vojakov dajajo pravico do take znižane voznine, smejo izdajati izključno le politične okrajne in državne policijske oblasti

Proti pesimizmu se je oglašil državni poslanec Ladislav Čech v tedniku »Narod«, kjer izvaja med drugim: »Mi zaupamo sebi in svojem narodu, da bo držal, kar zahtevajo od njega politični voditelji njegovi: mir, poštrevnost, korektno vedenje — pred vsem pa da ohrani zaupanje do samega sebe. Politika miruje sedaj, toda nje predstavitelji bde in ni potrebno udajati se odvdišnim bojaznim. Ko pride primeren trenutek, položimo račun o svojem delovanju. Za sedaj se ni treba udajati bojaznim glede ljudskih interesov. Pesimizem, ki je v tem pogledu vrl v izvestne kroge, treba naravnost obsojati. Nikar si ne slikamo razmer še slabše nego v resnici so! Vojni časi zahtevajo velikih žrttev od nas, ki jih radi nosimo, ali pri tem nam mora biti jasno, da nikdo ne zahteva od nas, da bi žrtvovali sami sebe! Naš narod, ki ima toliko važnosti za monarhijo, se ne pogubi, ker nikdo ne misli ogroziti ali slabiti njegove eksistence. Tega ne nameruje in ne more hoteti nikdo iz enostavnega razloga, ker bi vsako oslajenje češkega naroda pomenjalo direktno oslajenje monarhije. Proč torej z nepotrebnim pesimizmom in glave po koncu! Mutatis mutandis velja marsikaj iz tega poziva tudi za nas Slovence. Tudi v nas pesimizem ni redka rastlina, ki kvari atmosfero, v kateri treba za narod — delati! Dvojno, kar poslanec Čech zagotavlja Čehom, moremo glede nas Slovencev zabeležiti le kakor željo: da voditelji oficijelne slovenske politike res bde in — delajo tudi v sedanjih težkih časih in da svojedobno položijo račune o tem delu, in pa, nikdo ne misli ogroziti naše eksistence. Kajti tudi pri nas obstoji, kar pri Čehih: važnost naša za državo. Če tudi zaostajamo za Čehi glede števila, gospodarske sile in kulturnega dela. Naš geografski položaj nam daja nelzerno pomembnost za vso monarhijo.

Beseda o časopisju. Erih Schlajtker piše v »Kunstwartu« pod naslovom »Veliki čas in časopisje«: »Končno se morate naučiti, da spada časopisje k najvažnejšim kulturnim imetjem naroda. Ako bi bili vedno vedeli to, ne bi bilo to novinstvo nikdar padlo v nepošteno roko, v katerih se nahaja sedaj po velikem delu. Odložite vsi od sebe svoje brezbrzičnost napram časopisju, kakor kak velik greh. Vrzite iz hiše list, ki vam krati nemško kulturo, da vam potem predlaga odpadke inozemstva, ko se drzne duha in voljo nadomeščati z umazanimi pikanterijami. Bodite neusmiljeni, če se je o kakem listu doznalo, da so ga zaslačili na temnih poteh. Trdno si zapišite v srce: Kakor hitro je v kakem narodu časopisje postalo gnilo, se ta gnjav po dvakrat na dan po milijonih kanalov prenaša v ljudsko življenje. Človek, ki piše časopise, je tudi v času miru v neprestanem boju. Bodite mu na roko, če smatrate njegovo stvar za pravično, radi stvari in radi vas samih.«

PRIPOROČLJIVE TURDKJE

Gostilne.

Karl in Veronika Tuschak Trst, ul. Molin grande št. 4, priporočata cenjenemu občinstvu svojo gostilno „Alla bella Trieste“. Domača kuhinja, vsakovrstna vina in prvovrstno Bavarsko pivo, svetlo in črno. Postrežba točna. 2370

Šivilje.

Slovenska šivilja A. RIEGER TRST, Piazza della Borsa št. 3, vrata 9. — Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Tapetarske delavnice.

Rudolf Bonnes Trst, ulica S. Zenone, št. 17, priporočata cenjenemu občinstvu svojo TAPECARSKO DELAVNICO. Izvršuje vsakovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. — Delo solidno. — Cene zmerno. 1803

Pohištvo.

Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86. — Polna spalna soba z žimnicami K 290. — V. Fonderia 12, I. 2318

Razni.

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mleka ne in drugi obrti obrati, h. so, vile itd. Pojavnila daje Kolaršič, kavarna Corso od 9—11. 3—6 telefon št. 825. 41

Čistilo za čevlje parkete in kovine. — Gazzoli & Comp. Via Carpison 2. Telefon 13-09. Odlikovana tržaška tovarna. 2114

Umetno-fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede, posnetke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrst. spomenike. **POSEBNOST: POVEČANJE** **!!! VSAKE FOTOGRAFIE !!!** Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejemamo naročila in jih izvršujemo na domu, ev tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42.

„ Dobroznana mirolilnica „

lv. Camauli

Sv. Ivan - Trst - blizu Nar. doma

Velik izbor barv

= povlak itd. =

Zaloga za Trst in okolice redilnega čaja za otro-

ke in odrasle **SLADIN**

ter kislecnega opna in kislecnega praška za živila. — Telefon 43.

VELIKA ZALOGA

žita, moke, riža, otrobov, fižola, ovsu ter koruze, in koruzne moke

Po ugodni cenil se vdobi

Ulica Koroneo 13 - TRST - Via Coroneo 13

Se toplo priporočam

R. GAMBEL

Telefon 24-03. lastnik.

ZALOGA POHIŠTVA

Giacomo Macerata

se je preselila

v ulico San Giovanni št. 7.

Velika izbora svetlega in temnega pohištva PO NAJZMERNEJŠIH CENAH.

Samo v ulici San Giovanni št. 7. — POSTREŽBA TOČNA.

Zaloga obuvala in lastna

delavnica

A. VISENTINI

TRST, Glesuè Carducci številka 27. Podružnica: ulica Riborgo št. 31 („Al Buon Operato“) ::

Velika zaloga moških in ženskih čevljev. Popravila točno in solidno. Zmerno ceno.

„ SVOJI K SVOJIM ! „

Ferdinand Gombač

Trst, ulica Molin a vento (Rocol) 25

priporočata cenj. občinstvu svojo

trgovino jestvin :: in kolonijalnega : blaga

kakor tudi ŽGANJARNO.

Blago vedno sveže. — Postrežba na dom. — Cene zmerno in solidne

IVAN SIMONIČ Trst
ulica Belvedere 49
: TRGOVINA USNJA :
vseh vrst, črnih in barvnih ter nadplavov z izdelovalnic zgorajjih čevljev. Velika - izbora potrebščin za čevljarje in sedlarje. Specialiteta: podpet-
!!! nik „PALMA“ !!!

E na primorska tovarna avokoles „TRIBUNA“
Gorica, Tržaška ul. 28
prej pivovarna Gorup.
Zaloga avokoles, šivalnih in knetijskih strojev, motorov, orkestron, itd.
F. BATJEL
Gorica, Stolna ul. 2-4
Plačuje se na obroke.
Ceniki franco.

Mirodilnica in dišavarnica JOSIP PETORIČ
Trst: Centrala V. Acquedotto 19, tel. 23-69

Podružnica: Via Lazzaretto vecchio št. 32, Via Ap. št. 4 in Via Montorsino (Rojan) 2. - Zaloga na debelo V. Lazzaretto vecchio 32
Medicinalne in tehnične lekarije. Specialiteta dišav in mila. — Toiletne potrebščine za gospo. gubo (direktni uvoz) i. t. d. **+ Gumi +**

Izključna zaloga gum, predmetov tovarne Gard Frères. Specialiteta higijeničnih potrebščin. Dvonnajserica K 1.80, 2.20 in 2.40. (Proti pošiljati tudi v znakah — 80 stot. pošljem poštne prosto 3 uzorce). — Tajne pošiljat.

Peči in petrolejski plin (brez stenja)

Popolnoma brez saj in duha

Največja kurilna moč

Največja štedljivost

En liter petrol ja gori 10-20 ur. — Poljske kuhinje na trdi špirt (v kockah) posebno za vojaške neobhodno potrebne. — Električno žepne svetilke in baterije. Peči na spirtni plin, svetilke, kopalne peči, likalniki itd. — 95% kristalno-čisti špirt, kakor tudi vsa potrebščina za svetilko WIKTORIN in V. Schiller Trst ulica della onake zisteme.

UMETNI ZOBJE

PLOMBIRANJE ZOBOV.

IZDIRANJE ZOBOV

: BREZ BOLEČINE :

Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER

ZOBOZDRAV- TRST KONC. ZOBNi
NIK TEHNIK

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE

na vsakršno 5 1/2%
na menice po 6%
na zastave in amortizirane za daljšo dobo po dogovoru.
ISKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE

uporabni od vsakega, če tudi ni ud in jih obratuje po 4 1/2%
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Redni dvakrat plačilo od vsake. Vloga se lahko po eno leto. — ODDAJA DO-
MAŠNIM HRANILNICAM (HRANILNE PUNICE).

registrovana zadruga z omejenim poudarjen

TRST, Piazza della Caserma št. 2, I. nad.

(v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

Postno-hranilnični račun 16.004. **TELEFON št. 862.**
Ima varnostno celico (safe deposit) za shranjevanje vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot. **popolnoma varno** proti vognu in požaru, urejajo po najzmernejših natčinu ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.
Stanje vlog na 10 milijonov kron.
Uradne ure od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. — Plačtuje se vsak delavnik ob uradnih urah.